

MAKRO GÖRÜŞ

Dış Ticaret

Eylül 2024

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Eylül ayında yıllık bazda hem ihracat hem de ithalatta daralma görüldü.

İhracat yıllık bazda %1,9 azalarak 22,0 milyar dolar olurken, ithalat da %1,4 düşerek 27,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilerde ise Eylül'de ihracat aylık bazda %1,2 gerilerken, ithalatta %1,0 artış kaydedildi.

İhracatın ithalatı karşılama oranı Eylül'de sınırlı gerilerken, dış ticaret açığı hafif yükseldi. 2023 Eylül'de %81,5 olan ihracatın ithalatı karşılama oranını 2024'ün aynı ayında %81,1'e indirdi. Dış ticaret açığı 5,1 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Yıllık bazda altın ve enerji ürünleri hariç çekirdek ihracat %2,9, çekirdek ithalat da %4,5 arttı. 2023 Eylül'de 55 milyon dolar olan altın ve enerji hariç çekirdek dış ticaret açığı 2024'ün aynı ayında 383 milyon dolara yükseldi.

Bu dönemde ana pazarlara yapılan ihracatta karışık bir tablo ortaya çıktı. Avrupa Birliği (AB) ekonomilerine yapılan ihracat yıllık bazda %0,1, AB dışındaki diğer Avrupa ülkelerine yapılan ihracat da Eylül'de %11,2 yükselirken, bu artışlar Ağustos ayı rakamlarına göre hızlanmaya işaret etti. Kuzey Afrika ile Yakın ve Orta Doğu'ya yapılan ihracat yıllık bazda sırasıyla %11,8 ve %16,4 daralırken, Kuzey Amerika'ya yapılan ihracat %2,5 artış kaydetti. Görece küçük diğer pazarlarda da ayrıışan bir tablo ortaya çıktı. Bu sonuçlarla gelişmiş ekonomilerin toplamına yapılan ihracat yıllık bazda %3,2 yükselirken, gelişmekte olan ekonomilerin toplamına yapılan ihracat %7,4 geriledi.

Eylül'de tüketim malı ithalatı hızlanarak yıllık bazda artış gösterdi. Yatırım malı ithalatı Eylül'de yıllık bazda %5,6 ile Nisan ayından bu yana ilk kez yükseldi. Ara malı ithalatında daralma %6,2 ile kesintisiz olarak on altıncı aya taşınırken, daralma hızında bu ay yavaşlama görüldü. Ağustos'ta sınırlı yükselen tüketim malı ithalatı Eylül'de hızlandı. Toplamda tüketim malı ithalatı yıllık bazda %12,0 artarken, binek otomobil ithalatında daralma %11,5 ile art arda beşinci aya taşındı. Dayanıklı, yarı dayanıklı ve dayanıksız tüketim malı ithalatı sırasıyla %87,6, %13,8 ve %7,7 yükseldi.

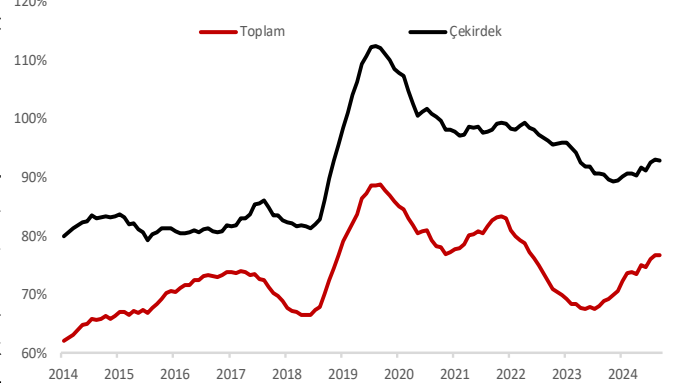
Eylül ayı verilerinin detayları, dış ticaret ana pazarlarındaki ayrıışmayla ihracatta düşüşe işaret etti. İthalat tarafında ise, çekirdek ithalattaki artışa rağmen enerji ve altın alt kalemlerindeki gerilemenin etkisiyle düşüş görüldü. Yatırım malı ithalatında artış görülürken, ara malı ithalatındaki düşüş sürdü. Binek otomobil ithalatındaki düşüş devam etse de, tüketim malı ithalatı Eylül'de hızlanarak yıllık bazda artış kaydetti. Tüketim mallarının diğer alt kalemlerinde de yükseliş görüldü ve iç talepteki yavaşlamaya dair soru işaretleri oluşturdu.

Önümüzdeki aylarda enerji fiyatlarında yaşanabilecek dalgalanmalar ithalat üzerinde yukarı yönlü risk oluştursa da, iç talepteki yavaşlamanın boyutunun ithalatın seyri açısından ana belirleyici olacağı düşüncemizi koruyoruz. İhracat tarafında ise, küresel ekonomik aktivitenin seyri ve Euro Bölgesi'nde aktivitenin hafiften toparlanmaya başlamasının destekleyici bir rol oynayacağını değerlendiriyoruz.

Temel Dış Ticaret İstatistikleri (Milyon Dolar)

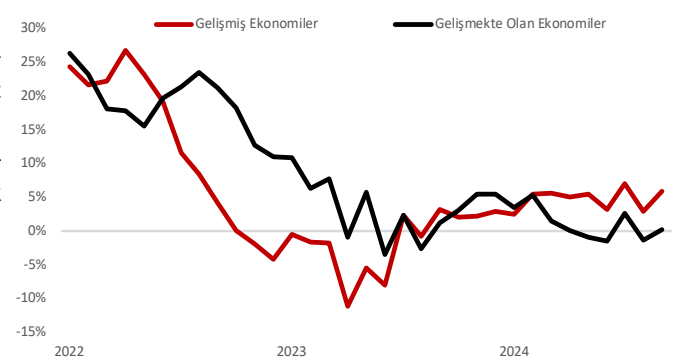
	Eyl.23	Eyl.24	Yıllık Değişim	Oca.-Eyl. 2023	Oca.-Eyl. 2024	Yıllık Değişim
İhracat	22.411	21.987	-1,9%	186.864	191.754	2,6%
İthalat	27.506	27.116	-1,4%	274.528	252.183	-8,1%
İhracat/İthalat	81,5%	81,1%		68,1%	76,0%	
Toplam Dış Ticaret Dengesi	-5.095	-5.129	0,7%	-87.664	-60.430	-31,1%

İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (12-Aylık Ortalamalar)

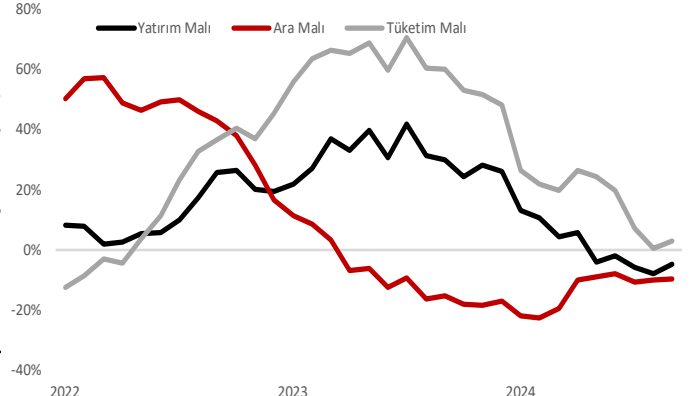
Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Toplam İhracatta Ülke Gruplarının Yıllık Değişimi (3 Aylık Ortalamalar)

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Ana Gruplara Göre İthalat (3 Aylık Ortalama Yıllık Değişimler)

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

(90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

